

Tilburg University

Review of the book *Theologies of the body*

Sarot, M.

Published in:
Nederlands Theologisch Tijdschrift

Publication date:
1991

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Sarot, M. (1991). Review of the book *Theologies of the body: Humanist and Christian*, B.M. Ashley, 1985, 0935372156. *Nederlands Theologisch Tijdschrift*, 45(3), 262-263.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Preprint

Benedict M. Ashley, O.P., "Theologies of the Body: Humanist and Christian," Braintree, Massachusetts, The Pope John Center, 1985, xii + 770 pp., \$ 20.95, ISBN 0935372156.

In deze groots opgezette interdisciplinaire (bètawetenschappelijke, wijsgerige en theologische) studie wil de auteur een omvattende christelijke filosofie van de lichamelijkheid geven. In zijn probleemstelling constateert hij dat de ontwikkelingen in de medische en genetische technologie ons in toenemende mate de macht geven onszelf a.h.w. te herscheppen door onze lichamelijkheid verregaand te manipuleren. Dit stelt de ethiek voor een nieuw probleem: was de menselijke natuur van oudsher een "gegeven" aan de hand waarvan men waarden kon beoordelen, nu valt die menselijke natuur zelf binnen het gebied van het maakbare. Waar moeten wij de normen vandaan halen voor deze "herscheping" van onszelf? Na een uitgebreid overzicht van de bètawetenschappelijke ontwikkelingen, de moderne seculier-Westerse wijsbegeerte en ethiek van de lichamelijkheid (deel 1) en de traditionele christelijke visies op de lichamelijkheid (deel 2), komt de auteur tot een eigen, aan Whitehead verwante, christelijk-procesfilosofische benadering van de lichamelijkheid. Vanuit een lezing van de eerste hoofdstukken van Genesis en van het evangelie concludeert de auteur dat de mens zes basisbehoeften heeft die door elke christelijke ethiek gerespecteerd dienen te worden: voedsel, veiligheid, sex, informatie, gezelschap en creativiteit (deel 3). Elk van deze basisbehoeften wordt vervolgens vanuit een bijbels perspectief verder uitgediept. In de laatste hoofdstukken gaat de auteur uitgebreid in op de betekenis van de christologie voor een christelijke benadering van de lichamelijkheid en bespreekt hij en passant vele concrete en vaak actuele theologische en ethische vraagstukken. Lezing van deze hoofdstukken leert dat het "nihil obstat" en het "imprimatur" voorin het boek niet ten onrechte zijn toegekend: de auteur werpt zich op als een - soms scherpzinnig - pleitbezorger van de orthodoxe Rooms-Katholieke leer, en verdedigt uiteenlopende zaken als de onbevleete ontvangenis van Maria, de maagdelijke geboorte van Jezus, het bestaan van engelen, het celibataire priesterschap, de uitsluiting van vrouwen van de priesterwijding, het moreel geoorloofd zijn van seksuele activiteit alleen binnen een duurzaam monogaam huwelijk zonder gebruik van voorbehoedsmiddelen, etc. Tenslotte komt de auteur terug op de aan het begin van zijn boek geschetste probleemstelling, en concludeert hij dat ook in onze tijd de menselijke natuur in zekere zin een "gegeven" blijft, namelijk een genadegift van God die wij als goede rentmeesters niet mogen misbruiken. Concreet betekent dit, dat wij bij de "herscheping" van onze lichamen hun essentiële structuur en basisbehoeften moeten respecteren. Van hieruit onderstreept de auteur nog eens het belang van een steeds verder gaande kennis van onszelf en van onze lichamelijkheid, en dus ook van verder wetenschappelijk onderzoek hiernaar. (deel 4).

Benedict Ashley publiceert al meer dan dertig jaar over wijsgerige onderwerpen. Dit "magnum opus" staat letterlijk bol van de eruditie, maar de afzonderlijke paragrafen zijn desondanks goed leesbaar. Een uitvoerig namen- en zakenregister (à 2400 namen, à 4000 zaken) maken de grote hoeveelheid opgeslagen informatie goed toegankelijk, en het boek kan over vele van de behandelde vraagstukken met vrucht geraadpleegd worden. Toch is er veel op dit boek aan te merken. De structuur van het boek als geheel is onhelder. De hoofddelen van het boek zijn te weinig op elkaar betrokken, en de auteur laat nogal eens na om duidelijk te maken waartoe hij over bepaalde vraagstukken uitweidt; ik kan mij niet aan de indruk onttrekken dat hij bepaalde vraagstukken alleen maar meeneemt omdat ze hem hoog zitten en hij niet kan nalaten ze te bespreken. Scheppen betekent ook schrappen, en dat heeft de auteur te weinig gedaan. Grote delen van het boek dragen nauwelijks bij aan de onderbouwing van de door de auteur verdedigde conclusies. De noten bevinden zich niet aan de voet van de bladzijden of aan het eind van het boek, maar aan het eind van elk afzonderlijk hoofdstuk. Juist omdat de auteur zeer veel informatie in de voetnoten verwerkt heeft (150 blz. in een kleinere letter), is dit bijzonder irritant.

Marcel Sarot